

U C H W A Ł A Nr

Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

z dnia

**w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na
lata 2016-2018.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179, ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.), Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2018-stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projektodawca:

Prezydent Miasta

Ostrowca Świętokrzyskiego

Przedstawiający w imieniu projektodawcy:

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy

Społecznej w Ostrowca Świętokrzyskim

**Gminny Program
Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski
na lata 2016 – 2018**

Spis treści

Wstęp	1
I. Adresaci Programu	3
II. Partnerzy i realizatorzy Programu	3
III. Podstawa prawna Programu	4
IV. Charakterystyka rodzin - adresatów wspierania rodzin	5
V. Zadania pracownika socjalnego i asystenta rodziny w systemie wspierania rodzin	6
VI. Rodzina wspierająca i jej zadania	7
VII. Diagnoza społecznej sytuacji rodzin	8
VIII. Analiza SWOT	11
IX. Cele strategiczne i operacyjne	13
X. Zakładane rezultaty	15
XI. Wskaźniki do Programu	15
XII. Czas realizacji Programu	15
XIII. Ewaluacja	16
XIV. Monitoring	16
XV. Finansowanie Programu	16

Wstęp

Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2018, zwanego w dalszej części „Programem” jest zadaniem własnym Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, które wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, z późn. zm.), zwanej w dalej „ustawą o wspieraniu rodziny”, która nakłada na Gminę obowiązek utworzenia i stałego rozwoju systemu wspierania rodziny, przeżywającej trudności w zapewnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Podstawą do opracowania Programu jest rozpoznanie lokalnych problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy sytuacji rodzin i kwestii związanych ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Rodzina jest dla niego podstawowym, naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Zachowania członków rodziny w sposób świadomy i nieświadomy oddziałują na osobowość dziecka, przekazują mu system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowują jego aktywność i postępowanie na całe życie. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Jednak w wielu rodzinach występują zróżnicowane kwestie dezorganizujące jej funkcjonowanie. Problemy występujące w rodzinach są niejednokrotnie złożone. Dlatego, pojawiające się w niej dysfunkcje są wyzwaniem dla instytucji i służb zobligowanych do wspierania rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny w połączeniu z ustawą o pomocy społecznej stworzyła podstawy do budowania nowego systemu wspierania rodziny, dającego możliwość wsparcia niewydolnej wychowawczo rodziny na różnych etapach jej funkcjonowania w zależności od stopnia nasilenia takich problemów jak:

- opiekuńczo-wychowawczych, wymagających okresowego wsparcia,
- związanych z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

W systemie wsparcia rodziny pracownik socjalny, asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pełnią ważne role, a od jakości ich pracy zależeć będzie efektywność tego systemu. W związku z tym, że role tych specjalistów w dużym stopniu są ze sobą spójne niezbędna jest koordynacja ich działań. Dobra współpraca pomiędzy wymienionymi specjalistami ma ostatecznie doprowadzić do poprawy funkcjonowania rodziny w sferze opiekuńczo-wychowawczej.

Istotnym elementem ustawy o wspieraniu rodziny jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacji działań na rzecz rodzin przeżywających trudności. Profilaktyka w tym ujęciu to interdyscyplinarne zadania i wsparcie ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny. Działania profilaktyczne skierowane są m.in. do rodzin wychowujących dzieci, a jednocześnie niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych spokrewnionych oraz usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

W ramach profilaktycznych działań w gminie ustawa o wspieraniu rodziny wprowadza następujące priorytety:

- 1) opracowywanie 3-letnich lokalnych programów wspierania rodziny ,
- 2) konieczność stosowania wczesnej profilaktyki społecznej dla młodych rodzin,
- 3) środowiskowe formy opieki pozarodzinnej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym,
- 4) zatrudnianie asystentów rodzin, którzy niezależnie od pracowników socjalnych zajmują się wyłącznie pracą z rodziną,
- 5) wprowadzenie koordynacji zadań wszystkich instytucji i służb zobowiązanych do wspierania rodziny przez powołanie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zespołu interdyscyplinarnego.

Program ma zbudować system wsparcia dla rodzin z dziećmi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, zwanej dalej „Gminą” którego celem jest dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości,

zrozumienia i troski o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową oraz zapewnienie ochrony przysługujących im praw i wolności. Drugim istotnym zadaniem jest dobro rodziny, która jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci.

Program, zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny, ma na celu:

- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążenie do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny będzie polegało na pracy z rodziną a także na udzielaniu jej pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wobec powyższego wspieranie rodziny będzie prowadzone za jej zgodą i z aktywnym jej udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Ponadto rodzina, zgodnie z art. 9 ustawy o wspieraniu rodziny, będzie otrzymywać wsparcie przez działania instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego i rodzin wspierających.

Cele te będą realizowane poprzez różnorodne formy wsparcia, tj. poprzez takie, jak: asystenta rodzinnego – usługi dla rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,

- rodziny wspierające - pomoc rodzinie przy współpracy z asystentem rodziny,
- usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi, w tym usługi specjalistyczne,
- grupy wsparcia i grupy samopomocowe mające na celu wyminę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji,
- pracę socjalną zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- świadczenia materialne – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- terapię i mediacje,
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka/dzieci – dotyczy rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci, w tym pracę podwórkową realizowaną przez wychowawcę.

Program zawiera poszczególne części i tak w pierwszej, diagnostycznej, przedstawia sytuację demograficzną Gminy na podstawie danych statystycznych. Diagnoza rodzin i dzieci została oparta na badaniu źródeł zastanych (dane z instytucji i organów działających w Gminie bądź obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, m.in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Policji, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie). Uzupełnieniem diagnozy sytuacji rodzin jest analiza SWOT pozwalająca na określenie: mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń dla lokalnego systemu wsparcia rodziny i dziecka. Pozwoli ona również na identyfikację zasobów instytucji i organizacji prowadzących działalność na rzecz rodziny i dziecka w Gminie lub obejmujących swoim zasięgiem działania jej mieszkańców. W części programowej Program określa cele strategiczne, operacyjne i zadania, a także realizatorów Programu i jego partnerów, źródła finansowania Programu, zestaw wskaźników do oceny realizacji Programu. W ostatnim punkcie przedstawiono zasady prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej Programu.

II. Adresaci Programu

Program uwzględnia problemy rodzin:

- niepełnych,

- wielodzietnych,
- wychowujących dzieci w wieku 0 – 6 lat,
- zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania,
- przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania),
- w sytuacjach kryzysowych, wynikających z problemów rodziców takich jak: konflikty małżonków, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba,
- małoletnich matek,
- w których występują okresowe trudności opiekuńczo – wychowawcze,
- wieloprogowych, w których występują nasilone trudności opiekuńczo –wychowawcze,
- z ograniczoną władzą rodzicielskich lub zagrożonych faktem ograniczenia,
- z dzieckiem w pieczy zastępczej.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin poprzez działania mające na celu służyć rozwojowi biologicznej rodziny na każdym etapie jej funkcjonowania, w tym:

- wzmocnienia systemu prawidłowego procesu wychowawczego oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym (wzbogacanie oferty edukacyjnej, wspieranie uczniów wymagających pomocy),
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjno – wychowawczych,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wsparcia.

III. Partnerzy i realizatorzy Programu, z zaznaczeniem oznaczeń stosowanych w dalszej części Programu

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (MOPS),
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (PCPR),
3. Wydział Infrastruktury Komunalnej Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5 (WIKUM),
4. Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5 (WSOUM),
5. Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5 (WE i SSUM),
6. Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Aleja 3 Maja 36 (PUP),
7. Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Aleja 3 Maja 9 (Policja),
8. Straż Miejska w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (Straż Miejska),
9. Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „ESKULAP” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sienkiewicza 80 („ESKULAP”),
10. Zakład Usług Miejskich w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Żabia 23 (ZUM),
11. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5 (GKRPA),
12. Podmioty lecznicze,
13. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Samsonowicza 17 a (PKPS),

14. Polski Czerwony Krzyż - Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Stodolna 30 (PCK),
15. Agencja Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sandomierska 26a (ARL),
16. Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Aleja 3 Maja 73 (CIS),
17. Towarzystwo Zapobiegania Patologiom Społecznym „Kuźnia” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sienkiewicza 66 („Kuźnia”),
18. Szkoły,
19. Przedszkola i żłobki
20. Zarządcy lokali mieszkalnych,
21. Kościoły,
22. Organizacje pozarządowe,
23. Media lokalne,
24. Rady Osiedlowe.

IV. Podstawa prawna Programu

Zadania w zakresie wspierania rodziny w tym działania zamieszczone w Programie będą realizowane zgodnie poniższymi aktami prawnymi:

- Konwencja Praw Dziecka z 20 listopada 1989 r. – Tekst Konwencji o prawach dziecka opublikowany wraz z załącznikiem zawierającym zastrzeżenia i deklaracje strony polskiej (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526),
- Europejska konwencja o wykonywaniu praw dzieci z dnia 25 stycznia 1996 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 1128 z 1997 r.),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 595, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, z późn.zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz.1390),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r., poz. 224),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r., poz. 2082).

Program ponadto uwzględnia założenia dokumentów takich jak:

1. Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020.
2. Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2013-2018.
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2014 – 2021.

V. Charakterystyka rodzin – adresatów systemu wspierania rodzin

Spośród wielu typologii rodzin z dziećmi uwzględniających ich zaburzoną strukturę najczęściej wyróżnia się trzy typy rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych o zróżnicowanym stopniu nasilenia.

1 . Rodziny jeszcze wydolne:

- 1) rodziny zagrożone występowaniem trudności opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) rodziny, w których występują okresowe trudności opiekuńczo – wychowawcze.

2. Rodziny niewydolne:

- 1) rodziny wieloproblemowe, w których występują nasilone trudności opiekuńczo – wychowawcze,
- 2) rodziny, zagrożone ograniczeniem praw rodzicielskich.

3. Rodziny patologiczne:

- 1) rodziny, z częściowym ograniczeniem praw rodzicielskich, objęte nadzorem kuratora,
- 2) rodziny z dzieckiem w pieczy zastępczej, rokujące możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- 3) rodziny z dzieckiem w pieczy zastępczej, u których nie stwierdzono możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Charakterystyka ta pozwoli na w miarę prawidłowe budowanie systemu wspierania rodzin o tak zróżnicowanych trudnościach, aby lepiej dostosować rodzaje i formy wsparcia dla rodzin z dziećmi stosownie do ich rzeczywistych potrzeb. Takie zdiagnozowanie sytuacji w rodzinach będzie przydatne w pracy pracownika socjalnego i asystenta rodziny w opracowywaniu planu pomocy, stosowanie do zasobów tych rodzin i środowiska lokalnego, a także określi nie tylko role pracownika socjalnego i asystenta rodziny, ale również innych podmiotów zaangażowanych w poprawę funkcjonowania rodzin.

Na stworzenie zróżnicowanej oferty wsparcia dla takich rodzin z dziećmi mają wpływ również inne ustawy, w tym:

- 1) ustawa o pomocy społecznej – zadania kieruje się na pomoc rodzinom z dziećmi, a szczególnie w przypadkach bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, poprzez działania na rzecz poprawy ich funkcjonowania, w tym w rozwinięciu lub wzmocnieniu ich aktywności i samodzielności życiowej - z wykorzystaniem pracy socjalnej oraz poprzez przyznawanie świadczeń materialnych;
- 2) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi – na uwagę zasługują tu działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w odniesieniu do dzieci i młodzieży oparte na programach opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych, najczęściej realizowanych poprzez funkcjonowanie świetlic środowiskowych lub socjoterapeutycznych;
- 3) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – zadania polegają na poradnictwie, interwencji i działaniach edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.

Należy podkreślić, że system wspierania rodziny nie jest ściśle związany z pomocą społeczną, ale skierowany jest jedynie do tych rodzin, które są już zagrożone lub dotknięte problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Znaczącym elementem Programu są również działania profilaktyczne, a w tym także integracyjne, informacyjne i aktywizujące. Dokument ten uwzględnia ryzyka wystąpienia trudności opiekuńczo-wychowawczych na wczesnym etapie ich ujawnienia się - poprzez skierowanie działań wspierających, programy wczesnej interwencji wspierające rozwój dzieci. Wśród innych form wsparcia należy wymienić także grupy wsparcia i samopomocowe oraz opiekuńcze placówki wsparcia dziennego.

Zasadniczym i podstawowym zadaniem gminnego systemu wspierania rodzin jest utrzymanie dziecka w rodzinie lub umożliwienie jego powrotu do rodziny, gdy zostanie ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Szerokie spektrum zadań w tym zakresie jest realizowane przez dwóch specjalistów: pracownika socjalnego i asystenta rodziny. Działania wymienionych specjalistów powinny wspierać pozostałe formy pomocy tak, by dopasować zakres pomocy do specyficznych potrzeb

konkretnej rodziny. Na uwagę zasługują tu placówki wsparcia dziennego specjalizujące się we wsparciu kierowanym wprost do dzieci.

VI. Zadania pracownika socjalnego i asystenta rodziny w systemie wspierania rodzin

Informacje o rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze w pierwszej kolejności trafiają do MOPS, a proces wsparcia rozpoczyna wywiad środowiskowy przeprowadzany przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania, połączony z analizą sytuacji rodziny w kontekście udzielenia pomocy. Z powyższych czynności wynikają zadania dla pracownika socjalnego, które powinny zmierzać do stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju dziecka w jego biologicznej rodzinie i zapobieganiu umieszczenia go w pieczy zastępczej. Działania w tym zakresie obejmują:

- oddziaływanie długoterminowe,
- pracę w środowisku i w siedzibie MOPS,
- podejmowanie metodycznego działania na rzecz rodziny i dziecka, z wykorzystaniem kwalifikacji i praktyki zawodowej,
- przyznawanie świadczeń materialnych,
- umiejętne wykorzystywanie zasobów gminnego systemu wspierania rodziny, np. placówek wsparcia dziennego, grup samopomocowych i wsparcia,
- współpracę z asystentem rodziny,
- kierowanie asystenta rodziny do rodziny wymagającej takiego wsparcia,
- współpracę z koordynatorem pieczy zastępczej,
- realizowanie pracy socjalnej, środowiskowej pracy socjalnej - ze społecznością lokalną, poprzez takie działania jak streetworker i animator społeczności lokalnej.

Zadania asystenta rodziny

Celem pracy asystenta rodziny jest przede wszystkim stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju dziecka w jego rodzinie biologicznej i zapobieganie umieszczaniu go w pieczy zastępczej oraz umożliwienie jego powrotu do rodziny naturalnej, w przypadku gdy dziecko przebywa w pieczy zastępczej. W działania te wpisują się następujące zadania dla asystenta rodziny:

- opracowanie i realizacja planów pracy z rodziną,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym: zdobywanie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa rodzin i dzieci,
- współpraca z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Podstawą do przydzielenia asystenta rodziny jest:

- problem w rodzinie związanej z nieprawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej,

- interwencja wpływająca do MOPS ze szkoły, przedszkola, żłobka, policji, podmiotów leczniczych, sądu, PCPR,
- diagnoza rodziny sporządzona przez pracownika socjalnego, po przeprowadzeniu wywiadu rodzinno-środowiskowego i analizie jej sytuacji,
- decyzja kierownika MOPS w oparciu o stwierdzenie zróżnicowanych trudności w rodzinie.

W ramach współdziałania pracownika socjalnego z asystentem rodziny wykorzystywane są poniższe narzędzia:

- plan pracy z rodziną biologiczną,
- plan pracy z dzieckiem,
- ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- ocena rodziny zastępczej.

VII. Rodzina wspierająca i jej zadania

Zadania pracownika socjalnego i asystenta rodziny mogą być uzupełniane przez rodzinę wspierającą. Jest to nowa forma wsparcia rodzin w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej jaką wprowadza ustawa o wspieraniu rodziny. Rodzina taka musi posiadać odpowiednie predyspozycje a jej zadania mogą być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Współpraca z rodziną naturalną i wspierającą oparta jest na obopólnej zgodzie, planie pracy, przy wsparciu asystenta rodziny. Rodzina wspierająca przy współpracy z asystentem rodziny, pomaga rodzinie dysfunkcyjnej przezwyciężyć trudności w:

- opiece i wychowywaniu dziecka (dzieci),
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i prawidłowym wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

VIII. Diagnoza społecznej sytuacji rodzin

Podstawą do opracowania Programu było rozpoznanie problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem diagnozy sytuacji rodzin i dzieci w Gminie. Analiza zebranych danych ma na celu zidentyfikowanie tych zdarzeń i sytuacji społecznych, które ze względu na dotkliwość wymagają stosownego wsparcia rodzin.

Diagnoza rodzin oparta jest na badaniu źródeł zastanych pozyskanych od instytucji i organów działających w Gminie obejmujących swoim zakresem działania na rzecz mieszkańców. W programie zostały wykorzystane dane ze sprawozdań rocznych z realizacji zadań wykonywanych przez MOPS, a w tym Zespołu do spraw rodzin przy Dziale Pomocy Środowiskowej, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, a także z PCPR, Policji, Sądu. Analiza danych obejmuje okres trzech lat, tj. od 01.01.2013 r. do 31.12.2015 r.

Uzupełnieniem diagnozy jest analiza SWOT, pozwalająca na określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla lokalnego systemu wsparcia rodziny i dziecka. Tak przeprowadzona analiza pozwoliła na identyfikację zasobów – instytucji i organizacji prowadzących działalność na rzecz rodziny i dzieci w Gminie.

Współczesna rodzina doświadcza zróżnicowanych problemów. Pierwszym z nich jest niekorzystna sytuacja materialna będąca między innymi następstwem bezrobocia. Niskie dochody rodzin są czynnikiem stresogennym i dezintegrującym jej funkcjonowanie. Wśród innych problemów w ramach funkcjonowania rodziny wymienia się niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi i wprowadzeniu gospodarstwa domowego. Przyczyną trudnych sytuacji w rodzinach jest również niepełnosprawność jednego z członków rodziny - osoby dorosłej lub dziecka, a także długotrwałe choroby mające negatywny wpływ na kondycję materialną.

Współczesna rodzina często jest dotknięta patologią, której podłożem są między innymi alkoholizm, narkomania, przemoc.

Rodziny przeżywające zróżnicowane trudności w wypełnianiu swych funkcji obejmowane są przez MOPS pomocą w formie świadczeń finansowych, usługowych, rzeczowych, a także pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa. Ponadto rodziny mające problemy z realizowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych są objęte pomocą asystenta rodziny, rodziną wspierającą, a także przez placówki wsparcia dziennego. Rozwiązywanie istniejących problemów na gruncie rodziny wymaga jednocześnie zaangażowania i współpracy jej członków i instytucji powołanych do świadczenia pomocy.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jest od lat pozostaje na niezmiennym poziomie a w porównaniu do liczby mieszkańców stanowi nieznaczny odsetek mieszkańców Gminy.

Tabela 1. Liczba ludności w Ostrowcu Św. w latach 2013 – 2015, liczba rodzin korzystających z pomocy i udział % tych osób w ogólnej populacji mieszkańców.

L.p.	Stan na 31 grudnia.	L. ludności ogółem.	Ogólna liczba rodz. korzystających z pomocy MOPS ogółem:	Udział % osób korzystających z pomocy w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców.	Liczba rod. z dziećmi objętych opieką pomocy społecznej.	Udział % rodz. z dziećmi korzystających z pomocy w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców.	Liczba rodz. z dziećmi nowych w danym roku .
1.	2013 .	72 277	2 281	3,16%	1194	1,6 %	123
2.	2014	71 728	2 096	2,92%	774	1,1%	113
3.	2015	69 257	2 189	3,16%	985	1,4%	118

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez MOPS w Ostrowcu Św. w latach 2013 – 2015.

Liczba mieszkańców systematycznie się zmniejsza natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy pozostaje na zbliżonym poziomie.

Istotnym zagadnieniem jest z jakiego powodu rodziny najczęściej korzystają z pomocy MOPS w poszczególnych latach, dane z tego zakresu przedstawia poniższa tabelka.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy z MOPS w latach 2013- 2015.

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.	Udział % w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy	2014 r.	Udział % w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy	2015 r.	Udział % w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy
1.	Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w tym:	2281	X	2096	X	2189	X
2.	rodziny z dziećmi	1194	52,35%	774	36,93%	985	45,0%
3.	korzystających ze względu na ubóstwo	1452	63,66%	1542	73,57%	1455	66,49%
4.	korzystających ze względu na bezrobocie	1643	72,03%	1430	68,23%	1029	47,0%
5.	rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia	291	12,76%	589	28,10%	485	22,16%

	gospodarstwa domowego						
6.	rodziny niepełne, bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	68	2,98%	326	15,55%	247	11,28%
7.	rodziny dotknięte niepełnosprawnością	1196	52,43%	1291	61,59%	995	45,45%
8.	rodziny borykające się z ciężką chorobą	609	26,70%	781	37,26%	620	28,32%
9.	ochrona macierzyństwa	154	6,75%	188	8,97%	181	8,26%
10.	wielodzietność rodzin	27	1,18%	69	3,29%	54	2,47%
	Patologie rodzin	X	X	X	X	X	X
11.	alkoholizm	343	15,04%	381	18,18%	309	14,12%
12.	narkomania	6	0,26%	8	0,38%	6	0,27%
13.	przemoc w rodzinie	72	3,16%	123	5,87%	127	5,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez MOPS w latach 2013 – 2015.

Najczęstszym powodem korzystania z pomocy MOPS, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest ubóstwo a następnie bezrobocie. W 2015 r. problem ubóstwa dotyczył 1455 rodzin tj. 66,49% ogółu przyznanych świadczeń. Natomiast ze względu na bezrobocie o wsparcie ubiegało się 1029 rodzin tj. 47,0 % w stosunku do ogółu liczby rodzin korzystających ze wsparcia ze środków publicznych. W trudnej sytuacji materialnej pozostają również rodziny dotknięte niepełnosprawnością oraz rodziny z dziećmi i te rodziny, w których występują długotrwałe choroby. W ostatnim roku rodziny z dziećmi stanowiły 45,0 % ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Na podstawie analizy dokumentów ze sprawozdań MOPS wyszczególniono typy rodzin, które pozostają w trudnej sytuacji.

Tabela 6. Typy rodzin korzystających z pomocy MOPS w latach 2013 – 2015.

L. p.	Typ rodziny	L. rodz. i osób w tych rodz. 2013 r.	L. rodz. i osób w tych rodz. 2014 r.	L. rodz. i osób w tych rodz. 2015 r.
1.	rodziny wielodzietne	191/2092	186/1082	150/791
2.	rodziny niepełne	428/1176	387/1178	255/805
3.	rodziny zastępcze	9/47	11/51	1/5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MOPS – u za lata 2013 – 2015.

Wśród typów rodzin najczęściej korzystających z pomocy są rodziny niepełne i stanowią 11,65% ogółu świadczeniobiorców, a rodziny wielodzietne 6,85%.

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej MOPS – u , w tym objęta wsparciem asystenta rodziny w latach 2013 – 2015.

Lp.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1)	Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS-u ogółem	2281	2096	2189
2)	Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy MOPS-u	1194	774	985
3)	Liczba rodzin objęta opieką asystenta rodzinnego	42	72	94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MOPS – u za lata 2013 – 2015.

Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodzinnego systematycznie wzrasta. W 2015 r. z tej formy wsparcia skorzystało 9,54% rodzin spośród wszystkich rodzin z dziećmi korzystających z pomocy MOPS.

Na szczególną uwagę zasługują rodziny niepełne, rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo – wychowawczym, z problemem alkoholowym i te w których dochodzi do przemocy. Nadmienić należy, iż w większości tych rodzin problemy dotyczą więcej niż jednego obszaru, a więc mamy do czynienia z rodziną wieloproblemową wymagającą dodatkowo specjalistycznego wsparcia pozamaterialnego. Ponadto problemy w tych rodzinach dotyczą trzech podstawowych obszarów: opieki i wychowania dziecka, prowadzenia gospodarstwa domowego, a także kształtowania i realizowania podstawowych ról społecznych.

IX. Analiza SWOT

Najbardziej rozpowszechnioną metodą badawczą powszechnie stosowaną w planowaniu strategicznym jest analiza SWOT. Jest to sposób identyfikacji słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń. Stosowana jest najczęściej w sferach działalności i funkcjonowania człowieka w obszarze problemów społecznych i polityki społecznej. Analiza ta oparta jest na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie.

W odniesieniu do planowania wspierania rodzin na terenie Gminy poszczególne czynniki zostały pogrupowane wg poniższego sposobu:

- **mocne strony** - wewnętrzne uwarunkowania o **pozytywnym** wpływie na sytuację społeczną, to przede wszystkim to, co wyróżnia na tle innych,
- **słabe strony** - wewnętrzne uwarunkowania o **negatywnym** wpływie na sytuację społeczną, to te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój,
- **szanse** potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu - zewnętrzne uwarunkowania o **pozytywnym** wpływie na realizację celów, wydarzenia i procesy, które w przyszłości mogą przynieść pozytywne społecznie efekty,
- **zagrożenia** prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu - zewnętrzne uwarunkowania o **negatywnym** wpływie na realizację celów, zbiór wydarzeń i procesów, które oceniane są jako bariery, utrudnienia i możliwości niebezpieczeństwa.

Najogólniej rzecz ujmując, analiza SWOT, jako metoda diagnostyczna, polega na zbadaniu silnych i słabych stron badanego obszaru, następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w bliższym i dalszym otoczeniu. Analiza pozwala oszacować potencjał, jakim dysponujemy oraz odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu nasze zasoby odpowiadają potrzebom i wymogom środowiska, w którym działamy. Analiza SWOT stanowi istotny zbiór informacji, na

podstawie, których możliwe jest wytyczenie celów strategicznych Programu dając podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">▪ doświadczenie w zakresie organizowania wsparcia rodzin, w tym pracy asystentów rodziny,▪ zatrudnienie asystentów rodzin pozwalające na efektywne budowanie mechanizmów współpracy z rodziną i dzieckiem w środowisku naturalnym,▪ rozwinięta sieć placówek wsparcia dziennego,▪ realizacja aktywnych form wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,▪ realizacja programów profilaktycznych,▪ dostępność do bezpłatnego poradnictwa rodzinnego, w tym w zakresie prawa rodzinnego,▪ współpraca instytucji działających na rzecz rodziny oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,▪ dobre rozeznanie środowiska lokalnego – diagnoza,▪ dobra dostępność do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,▪ doświadczenie i wiedza pracowników działających na rzecz rodziny,▪ profesjonalna praca służb pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none">▪ brak profesjonalnej poradni rodzinnej i prowadzonych mediacji w sprawach rodzinnych,▪ niska świadomość rodziców w zakresie funkcji edukacyjnych i wychowawczych,▪ brak jednolitej interpretacji przepisów prawnych w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej i zlecanie ich do realizacji samorządom bez dostatecznego wsparcia finansowego,▪ niska świadomość i aktywność społeczna w zakresie uprawnień i możliwości wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny,▪ zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców,▪ mała aktywność rodzin do samoorganizacji grup wsparcia lub grup samopomocowych.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dalszy rozwój nowych form wsparcia - asystenci rodziny, rodziny wspierające, grupy wsparcia i samopomocowe, praca placówek w formie podwórkowej, ▪ pozyskiwanie środków pozabudżetowych na realizację zadań wspierania rodziny, ▪ stworzenie warunków podnoszenia kwalifikacji kadr realizujących zadania wspierania rodziny, ▪ udzielanie rodzinom konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, mediacyjna, terapeutyczna), ▪ wzrost świadomości dotyczącej korzyści z podjęcia przez rodziny współpracy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, ▪ wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak wystarczających środków na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny, ▪ brak ciągłości w zatrudnieniu i rotacja kadry asystentów rodziny, ▪ osłabienie, a nawet zanik więzi, tradycji rodzinnych, tempo życia, ▪ wzrost kosztów utrzymania rodziny, ▪ uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, ▪ brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, ▪ brak współpracy rodziny w zakresie potrzeby rozwiązania problemów opiekuńczo-wychowawczych, ▪ rozwój patologii społecznych i niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży, ▪ nieadekwatna do oczekiwań młodzieży oferta zajęć placówek wsparcia dziennego, ▪ zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców, ▪ brak informacji o potrzebie udzielenia wsparcia w rodzinach o dobrym statusie materialnym, ▪ długotrwały i trudno mierzalny proces przywracania rodzinie zdolności prawidłowego funkcjonowania, ▪ brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo.

X. Cele strategiczne i operacyjne

Cel główny

Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Cele szczegółowe

1. Poprawa jakości opieki i wychowywania dzieci przez rodziców biologicznych

Zadania:

- 1) objęcie rodzin z dysfunkcją opiekuńczo – wychowawczą konsultacjami i specjalistycznym poradnictwem,
- 2) opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych dla rodzin i dzieci,
- 3) kształtowanie u rodziców właściwych postaw i wzorców rodzicielskich,
- 4) zapewnienie rodzinie pomocy rodzin wspierających,

- 5) zapewnienie rodzinie pomocy w formie opieki asystenta rodziny,
- 6) przygotowanie i edukowanie młodych osób do realizowania funkcji rodzicielskich,
- 7) wczesne wsparcie psychologiczne młodych stażem rodziców i nieletnich rodziców.

2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych

Zadania:

- 1) monitoring funkcjonowania rodzin zagrożonych kryzysem i przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze,
- 2) zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych,
- 3) wsparcie rodzin zagrożonych przez interdyscyplinarne zespoły specjalistów,
- 4) zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego,
- 5) rozwój placówek wsparcia dziennego i wprowadzenie nowych form pracy placówek wsparcia dziennego – pracy podwórkowej,
- 6) objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną,
- 7) prowadzenie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci,
- 8) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 9) monitorowanie funkcjonowania rodzin i ich członków.

3. Powrót do rodzinnego środowiska dzieci z pieczy zastępczej

Zadania:

- 1) motywowanie rodziców do utrzymywania osobistych kontaktów z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej,
- 2) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną,
- 3) organizowanie treningów rodzicielskich,
- 4) motywowanie rodzin do udziału w zajęciach grup wsparcia i grupach samopomocowych,
- 5) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin przez aktywne formy integracji społeczno – zawodowej,
- 6) wsparcie rodzin biologicznych przez interdyscyplinarne zespoły specjalistów.

4. Stworzenie warunków podnoszenia kompetencji osób i instytucji działających w obszarze wspierania rodzin

Zadania:

- 1) tworzenie możliwości i finansowanie szkoleń dla rodzin wspierających,
- 2) tworzenie możliwości szkoleń asystentów rodziny,
- 3) udział w konferencjach, szkoleniach i spotkaniach warsztatowych z zakresu systemu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem,
- 4) współpraca z Sądem, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

XI. Zakładane rezultaty:

- 1) podniesienie świadomości w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny,

- 2) wzrost kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin,
- 3) zapobieganie dezintegracji rodzin i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- 4) wzrost liczby tworzonych rodzin wspierających,
- 5) zapewnienie rodzinom wsparcia poprzez pracę placówek wsparcia dziennego dostosowanych do potrzeb dzieci, młodzieży i środowiska lokalnego,
- 6) wzmocnienie roli opiekuńczej rodziny,
- 7) zwiększenie wiedzy o rodzinach zagrożonych kryzysem i skuteczności udzielanej pomocy poprzez podejmowanie interdyscyplinarnych działań,
- 8) poprawa społecznego funkcjonowania rodzin,
- 9) powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- 10) zacieśnienie współpracy z sądem, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w obszarze realizacji zadań wynikających ze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 11) udzielenie rodzinie kompleksowej pomocy poprzez prowadzenie interdyscyplinarnych działań,
- 12) profesjonalizacja pracy asystentów rodziny,
- 13) wzmocnienie kompetencji osób tworzących rodziny wspierające.

XII. Wskaźniki do Programu, tj. liczba:

- 1) rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym.
- 2) rodzin objętych pomocą asystenta rodzin.
- 3) rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej.
- 4) podmiotów świadczących poradnictwo specjalistyczne dla rodzin.
- 5) rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- 6) dzieci korzystających z dożywiania.
- 7) asystentów rodzin objętych szkoleniami.
- 8) dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych.
- 9) pracowników socjalnych objętych szkoleniami pracujących z rodzinami.
- 10) pracowników specjalnych i asystentów rodziny objętych superwizją.
- 11) dzieci objętych wsparciem edukacyjnym.
- 12) dzieci objętych wsparciem w zakresie rozwoju zainteresowań.
- 13) rodzin objętych wsparciem koordynatorów pieczy zastępczej.
- 14) dzieci powracających do rodziny biologicznej.
- 15) organizacji pozarządowych prowadzących działalność na rzecz rodziny.
- 16) młodocianych matek korzystających z pomocy MOPS.

XIII. Czas realizacji Programu

Realizacja Programu jest zaplanowana na 3 lata, zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny, tj. na lata 2016 – 2018. Jest to dokument otwarty a w wyniku prowadzonej ewaluacji może podlegać okresowej weryfikacji i uzupełnieniu stosownie do pojawiających się potrzeb.

XIV. Ewaluacja

Ewaluacja zaproponowanych rozwiązań w Programie zostanie przeprowadzona po jego zrealizowaniu. Jej przedmiotem będzie uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- czy zrealizowane działania przebiegały zgodnie z planem,
- czy udało się osiągnąć zamierzone cele i rezultaty,

- czy były odpowiednie warunki do współpracy pomiędzy rodziną naturalną a pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny, koordynatorem pieczy zastępczej z rodziną zastępczą (rodzinnym domem dziecka), czy palcówką opiekuńczo –wychowawczą.

Tak pozyskana wiedza pozwoli w przyszłości podjąć najlepsze z możliwych rozwiązań dotyczących co do dalszego realizowania zaproponowanych działań, czy ewentualnego wprowadzenia zmian w Programie lub przy jego uchwalaniu na kolejne lata,

XV. Monitoring

Koordinatorem Programu jest Dyrektor MOPS. W ramach prowadzonego monitoringu będą gromadzone informacje uzyskane od podmiotów zobowiązanych i uczestniczących w realizacji zadań przedmiotowego Programu. Z tak zgromadzonych danych będą sporządzane sprawozdania roczne w formie pisemnej i przedkładane przez Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w terminie do 31 marca każdego roku kalendarzowego, następującego po roku sprawozdawczym Radzie Miejskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

XVI. Finansowanie Programu

Finansowanie zadań wynikających z Programu, będzie realizowane z poniższych źródeł:

- z budżetu Gminy,
- z budżetu państwa,
- ze środków pozyskiwanych z innych źródeł np. organizacje pozarządowe, fundusze unijne itp.

Źródła finansowania zadań z budżetu Gminy określone będą w uchwale budżetowej na każdy rok realizowania Programu wg następujących zasad:

Dział 852

Rozdział 85201 – placówki opiekuńczo-wychowawcze,

Rozdział 85204 – rodziny zastępcze,

Rozdział 85206 – asystent rodziny.

Zgodnie z art. 176 pkt 4, ustawy o wspieraniu rodziny do zadań własnych Gminy należy także finansowanie: kosztów szkoleń dla rodzin wspierających, podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 tej ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające, a także współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Ponadto, zgodnie z art. 191 ust.8 i 9 tej ustawy:

„w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka– w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka– w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka– w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej”.

„w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1)10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

2)30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

3)50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.”

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2018, nakłada na Gminę obowiązek utworzenia i stałego rozwoju systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Obowiązek wspierania rodzin spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ww. ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego składa Radzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Biorąc pod uwagę rzeczowe potrzeby Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego uchwała gminne programy wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.